

**ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА КООРДИНАЦИОННИЯ СЪВЕТ
ПО КОНЦЕСИИТЕ И НЕГОВИТЕ ЧЛЕНОВЕ**

ОБОБЩЕНА ИНФОРМАЦИЯ

съгласно чл. 42, ал. 4 от Закона за концесиите за концесионните договори, за които на Агенция за публичните предприятия и контрол е възложено да извършва независим външен контрол през 2024 г.

от

Петя Александрова – Изпълнителен директор на Агенция за публичните предприятия и контрол и член на Координационния съвет по концесиите

УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА,

Съгласно чл. 36, т. 8 от Закона за концесиите (ЗК), Агенцията за публичните предприятия и контрол (АППК/Агенцията) е определена като орган в системата от органи с функции в областта на контрола върху концесиите. По силата на чл. 42, ал. 1 от ЗК, АППК извършва независим външен контрол на изпълнението на определени концесионни договори. Съгласно чл. 42, ал. 2 от ЗК, контролът от АППК включва планови проверки, които се извършват по одобрен от Министерския съвет план за работа за съответната година, както и извънредни проверки, възложени от Координационния съвет по концесиите.

Функциите на АППК, като контролен орган са доразвити и конкретизирани в Наредбата за мониторинга, управлението и контрола на концесиите, приета с ПМС №177/20.08.2018 г., обн., ДВ, бр. 70 от 24.08.2018 г., изм., бр. 37 от 21.04.2020 г., в сила от 21.04.2020 г., бр. 53 от 8.07.2022 г., в сила от 8.07.2022 г. (Наредбата).

Нормативно установените контролни правомощия на АППК са отразени и в Националната стратегия за развитие на концесиите в Република България (2018 г. - 2027 г.), одобрена от Министерския съвет на негово заседание на 20.06.2018 г.

С Решение на Министерски съвет на Република България по т. 31 от Протокол №56 от 06.12.2023 г. е одобрен Годишен план за извършване на независим външен контрол на изпълнението на Концесионни договори от Агенцията за публичните предприятия и контрол за 2024 г.

През 2024 г. на Агенцията не са възлагани извънредни проверки от Координационния съвет по концесиите.

В изпълнение на Годишния план за 2024 г., Агенцията е извършила проверките съгласно чл. 42 от Закона за концесиите, в съответствие с одобрени от Изпълнителния съвет и Надзорния съвет на АППК Правила за извършване на независим външен контрол на изпълнението на определени концесионни договори от АППК.

Във връзка с чл. 42, ал. 4 от Закона за концесиите и в изпълнение на чл. 28 от Наредбата за мониторинга, управлението и контрола на концесиите, предлагам на Вашето внимание обобщена информация за резултатите от извършените през 2024 г. планови проверки по **5 /пет/** концесионни договора, от които един договор за държавна концесия и четири договора за общински концесии, както следва:

Държавни концесии:

I. Концесия за минерална вода от сондажи №1ВКП и №1аВП от находище „Михалково“, с. Михалково, община Девин, област Смолян (Партида № D-000018 в Националния концесионен регистър).

Срок на Концесионния договор: 15 г. от датата на подписване на Концесионния договор (от 12.02.1999 г. до 12.02.2014 г.). С Допълнително споразумение №3 от 09.12.2009 г. срокът на Концесионния договор се удължава до 35 години, считано от датата на подписване на Концесионния договор (от 12.02.1999 г. до 12.02.2034 г.).

Плановата проверка за извършване на независим външен контрол от Агенцията по изпълнението на договора обхваща периода от датата на сключване на Концесионния договор - 12.02.1999 г. до месец юни 2024 г.

В изпълнение на законовите си правомощия, Агенцията, с писма до Концедента е изисквала всички документи относно концесията за целия период от сключване на Концесионния договор до момента на проверката.

По отношение на контрола по изпълнение на задълженията по договора за концесия са извършени проверки на място при Концедента - Министерство на околната среда и водите и при Концесионера - ТПК „Михалково“, с. Михалково, община Девин. Получените документи и информация от извършените проверки на място са подробно описани в двустранно подписани Констативни протоколи между представители на Агенцията, Концедента и Концесионера.

В резултат на извършения анализ от Агенцията на предоставените документи и събраната допълнително информация е установено:

С Решение на Министерския съвет на Република България №670 от 10.12.1998 г. се привеждат в съответствие с действалия към момента Закон за концесиите (отм., ДВ бр. 36 от 2006 г.) на правомерно придобити права от Трудовопроизводителна кооперация „Михалково“ върху минерална вода, обект по чл. 4, ал. 1, т. 7 от Закона за концесиите (отм.) - изключителна държавна собственост, от сондажи №1ВКП и 1аВП на находище „Михалково“, община Девин, област Смолян. Предоставена е концесия с предмет особено право на ползване върху минерална вода от сондажи №1ВКП и 1аВП на находище „Михалково“, община Девин. Определен е за Концесионер, без търг или конкурс Трудовопроизводителна кооперация „Михалково“, с. Михалково, община Девин, област Смолян.

Договорът за предоставяне на Концесия за минерална вода от сондажи №1ВКП и №1аВП от находище „Михалково“, с. Михалково, община Девин, област Смолян е сключен на 12.02.1999 г. между Република България, преставлявана от министъра на околната среда и водите (Концедент) и Трудовопроизводителна кооперация „Михалково“, с. Михалково (Концесионер), на основание чл. 4, ал. 1, т. 7 от Закона за концесиите (отм.) и параграф 3, ал. 3 и 5 от преходните и заключителни разпоредби на Закона за концесиите, във връзка с чл. 8, ал. 1 от Закона за концесиите (отм.) и Решение на Министерския съвет на Република България №670/10.12.1998 г.

Към Концесионния договор има сключени 6 броя допълнителни споразумения, касаещи промяна на клаузи за концесионното плащане, за срока на Концесионния договор, предмета на концесията и други.

От осъществената планова проверка за извършване на независим външен контрол и извършените констатации от Агенцията по изпълнението на договора за концесия и допълнителните споразумения към него са направени следните изводи:

Концесионният договор е сключен съобразно с Решение на Министерския съвет на Република България №670 от 10.12.1998 г. за привеждане в съответствие със Закона за концесиите на правомерно придобити права от Трудовопроизводителна кооперация

„Михалково“ върху минерална вода, обект по чл. 4, ал. 1, т. 7 от Закона за концесиите - изключителна държавна собственост, от сондажи №1ВКП и №1аВП на находище „Михалково“, община Девин, област Смолян. Предоставена е концесия с предмет особено право на ползване върху минерална вода от сондажи №1ВКП и №1аВП на находище „Михалково“, община Девин. Определен е за Концесионер, без търг или конкурс Трудовопроизводителна кооперация „Михалково“, с. Михалково, община Девин, област Смолян.

Клаузите в Концесионния договор съответстват на Решение на Министерския съвет на Република България № 670 от 10.12.1998 г. за определяне на Концесионер.

Срок на Концесионния договор: 15 г. от датата на подписване на Концесионния договор (от 12.02.1999 г. до 12.02.2014 г.). С Допълнително споразумение №3 от 09.12.2009 г. срокът на Концесионния договор се удължава до 35 години, считано от датата на подписване на Концесионния договор (от 12.02.1999 г. до 12.02.2034 г.).

Към датата на проверката няма данни за извършено прехвърляне на права и задължения.

Концедентът е осъществявал контрол по изпълнението на Концесионния договор по документи и чрез проверки на място, като резултатите от проверките са документирани. Разработени и утвърдени са „Вътрешни правила за управление на концесиите в Министерството на околната среда и водите“, които определят реда за извършване на мониторинг и контрол по изпълнението на задълженията на страните по концесионните договори и на условията за осъществяване на концесиите.

Концедентът е констатирал изпълнение на задълженията за плащане на концесионните вноски за периода от сключване на Концесионния договор до 2023 г., включително и определената от Концедента лихва за забава.

При извършената проверка се установи, че са допуснати грешки при приемане на концесионните възнаграждения по Концесионния договор, като за 1999 г., за 2000 г., за 2003 г., за 2004 г., за периода от 2009 г. до 2012 г. се констатират платени от Концесионера годишни концесионни възнаграждения в по-малък размер от дължимия съгласно клаузите на Концесионния договор. В периода от 2005 г. до 2008 г. и в периода от 2013 г. до 2023 г. не се констатират разлики между дължимите и платените годишни концесионни възнаграждения.

При начисляване на законна лихва за забава на концесионна вноска не се отчита размерът на вноската с включен данък върху добавената стойност (ДДС), а се начислява върху забавената сума без ДДС.

Концесионерът е представял на Концедента справка за приходите и разходите от концесионната дейност, като не винаги е спазвал указаният срок до 15 април на всяка текуща година. За 2016 г. справка е предоставена със закъснение от 32 дни. Не са представени придружителните писма с входящия номер на МОСВ за представените справки за приходите и разходите от концесионна дейност за 1999 г., 2000 г., 2001 г., 2002 г., 2003 г., 2004 г., 2009 г., 2011 г., 2013 г., 2020 г., 2021 г., поради което не става ясно дали има забава при изпълнение на задължението. Не е налагана неустойка по Концесионния договор, тъй като Концесионерът е изпълнил задължението за представяне на справка за приходите и разходите от концесионната дейност. Концедентът не е приложил санкционната разпоредба на т. 20.6 от Концесионния договор във връзка с неизпълнение на задължението по т. 11.2.12., в частта да предоставя на Концедента до 15 април на всяка текуща година справка за приходите и разходите от концесионната дейност.

Банковите гаранции за изпълнение на задължението за изплащане на концесионното възнаграждение са предоставяни в по-малък размер, тъй като при определянето им е участвала стойността на годишното концесионно възнаграждение без ДДС. Към момента на проверката няма усвоени банкови гаранции.

Концесионерът управлява и поддържа обекта - предмет на Концесионния договор в експлоатационна годност и осигурява условия за безопасно ползване, съгласно клаузите залегнали в Концесионния договор. Спазват се изискванията на Закона за опазване на околната среда; установените технически и технологични стандарти, свързани с добива и използването на минералната вода; условията за предпазване от замърсяване на подземните води и почвата, включени в параметрите на предоставения му обект на концесия. Не уврежда находището на минерална вода. Не излиза извън рамките на разрешения лимит за добив на минерална вода. Извършва всички анализи на минералната вода в акредитирани лаборатории. Провежда необходимите санитарно-технически дейности, свързани с подобряване режима на водоизточниците, по предварително съгласувана с Концедента програма и ползва добитата минерална вода само за бутилиране на натурална и газирена минерална вода.

Концедентът не е извършвал одит на Концесионера, предвид липсата на задължение за това, съгласно сключения Концесионния договор и действията към момента на сключването Закон за концесиите (отм.).

Концедентът е подавал ежегодно данни относно изпълнението на Концесионния договор към Националния Концесионен регистър.

В резултат на извършената проверка, от страна на Агенцията към Концедента са направени следните препоръки:

1. Концедентът да извърши проверка на платените от Концесионера годишни концесионни възнаграждения за 1999 г., 2000 г., 2003 г. и 2004 г. и в периода от 2009 г. до 2012 г. и да предприеме действия за събиране на дължимите суми (ДДС).

2. При начисляване на законна лихва за забава на концесионна вноска да се отчита размерът на вноската с включен ДДС.

3. При неизпълнение на задължението по т. 11.2.12., в частта Концесионерът да предоставя на Концедента до 15 април на всяка текуща година справка за приходите и разходите от концесионната дейност, Концедентът да прилага санкционната разпоредба на т. 20.6 от Концесионния договор.

4. Концедентът да изисква от Концесионера поддържане на паричната гаранция за изпълнение на задължението за изплащане на концесионното възнаграждение за срока на концесията в размер $\frac{1}{4}$ от годишното концесионно възнаграждение за предходната година с включен ДДС.

5. Концедентът следва да извършва одит на Концесионера съгласно Закона за концесиите и по реда, предвиден в Наредбата за мониторинга, управлението и контрола на концесиите. При необходимост, Концедентът да разпише реда за извършване на одит на концесионерите във вътрешните правила за осъществяване на текущ контрол по концесионните договори, в съответствие с действащата нормативна уредба.

В изпълнение на чл. 42, ал. 3 от Закона за концесиите е изготвен Доклад, който с писмо изх. на АППК №92-00-22-206/27.11.2024 г. е връчен на Концедента и на Министерство на финансите.

Общински концесии:

I. Концесия за услуга на спортно съоръжение, област Бургас, община Айтос, населено място гр. Айтос (Партида №О-001142 в Националния концесионен регистър).

Срок на Договора за концесия: 15 г. (от 14.02.2017 г. до 14.02.2032 г.).

Плановата проверка за извършване на независим външен контрол от Агенцията по изпълнението на договора обхваща периода от датата на влизане в сила на Концесионния договор - 14.02.2017 г. до месец май 2024 г.

В изпълнение на законовите си правомощия, Агенцията, с писма до Концедента е изисквала всички документи относно концесията за целия период от сключване на Концесионния договор до момента на проверката.

По отношение на контрола по изпълнение на задълженията по Договора за концесия са извършени проверки на място при Концедента - община Айтос и в обекта на концесия „Спортно съоръжение“. Получените документи и информация от извършените проверки на място са подробно описани в двустранно подписани Констативни протоколи между представители на Агенцията, Концедента и Концесионера.

В резултат на извършения анализ от Агенцията на предоставените документи и събраната допълнително информация е установено:

Със Заповед №РД-08-914/17.11.2014 г. на кмета на община Айтос са започнали предварителни действия за откриване на процедура по предоставяне на концесия върху обект – изградено спортно съоръжение, с площ от 1 840 кв.м., находящи се в гр. Айтос, община Айтос. Определен е предметът на концесията: Управление и поддържане на част от недвижим имот - частна общинска собственост, съставляващ спортно съоръжение с площ от 1 840 кв.м., находящи се в гр. Айтос, община Айтос, разположени в УПИ IV в кв. 21 по плана на гр. Айтос, при граници на целия имот: север - УПИ-I в кв. 21, изток - УПИ-I в кв. 21, юг - УПИ-I в кв. 21, запад улица, имотът е актуван с Акт за частна общинска собственост №3360/19.10.2012 г. Определени са целите на концесията, срокът за извършване на подготвителните действия за откриване на процедурата, размерът на финансовите средства, назначен е екип и са определени задачите на екипа по осъществяване на подготвителните действия.

С Решение №569/26.06.2014 г. Общинският съвет - Айтос е дал съгласие за започване на подготвителни действия по откриване на процедура за предоставяне на общинска концесия и е упълномощил Васил Едрев - кмет на община Айтос да осъществи всички подготвителни действия по откриване на процедурата за предоставяне на концесията, след което да внесе в Общински съвет - Айтос мотивирано предложение за откриване на процедурата.

С Решение №53/27.01.2016 г. Общинският съвет - Айтос е открил процедура по предоставяне на концесия за услуга по реда на Закона за концесиите и Правилника за прилагане на ЗК с предмет: Управление и поддържане на част от недвижим имот - частна общинска собственост, съставляващ спортно съоръжение с площ от 1 840 кв.м., находящи се в гр. Айтос, община Айтос, разположени в УПИ IV в кв. 21 по плана на гр. Айтос, при граници на целия имот: север - УПИ-I в кв. 21, изток - УПИ-I в кв. 21, юг - УПИ-I в кв. 21, запад улица, имотът е актуван с Акт за частна общинска собственост №3360/19.10.2012 г.

С Решение №214/25.10.2016 г. Общинският съвет - Айтос:

- е определил за Концесионер дружеството „Никс Спорт“ ЕООД, гр. Айтос;
- е определил кмета на община Айтос да сключи Концесионния договор и да представлява Концедента по него, с изключение на прекратяването му, както и да организира контрола по изпълнението на Концесионния договор и да представлява общината по дела, които се отнасят до изпълнението на Концесионния договор;
- е определил срок за сключване на Концесионния договор до три месеца от влизане на Решението в сила.

Договорът за предоставяне на концесия за услуга с предмет: „Управление и поддържане на част от недвижим имот - частна общинска собственост, съставляващ спортно съоръжение с площ от 1 840 кв.м., находящи се в гр. Айтос, община Айтос, разположени в УПИ IV в кв. 21 по плана на гр. Айтос, целият с площ от 7 903 кв.м., при граници на целия имот: север - УПИ-I в кв. 21, изток - УПИ-I в кв. 21, юг - УПИ-I в кв. 21, запад улица, имотът актуван с Акт за частна общинска собственост №3360/19.10.2012 год.“ е сключен на 14.02.2017 г., между община Айтос

(Концедент) и „Никс Спорт“ ЕООД (Концесионер) и влиза в сила от 14.02.2017 г.

Към Концесионния договор няма сключени Допълнителни споразумения.

От осъществената планова проверка за извършване на независим външен контрол и извършените констатации от Агенцията по изпълнението на договора за концесия са направени следните изводи:

Концесионният договор е сключен съобразно Решение №53 от 27.01.2016 г. на Общински съвет - Айтос относно предоставяне на концесия и Решение №214 от 25.10.2016 г. на Общински съвет - Айтос за определяне на Концесионер. Клаузите в Концесионния договор за предоставяне на концесия съответстват на посочените решения.

Договорът влиза в сила на 14.02.2017 г.

Договорът за концесия се предоставя за срок от 15 години и влиза в сила на 14.02.2017 г. Обектът предмет на концесията е предаден с предавателно – приемателен протокол на 14.02.2017 г.

Към датата на проверката няма данни за извършено прехвърляне на права и задължения по Концесионния договор.

В община Айтос има действащи Вътрешни правила за управление на концесиите от 20.09.2023 г. Във Вътрешните правила изчерпателно са разписани мониторинга и контрола, които следва община Айтос да извършва. Подробно са разписани дейностите и начина на извършване на текущия контрол по изпълнението на задълженията на Концесионерите по Концесионните договори.

Концедентът не е осъществявал контрол по всички задължения на Концесионния договор чрез документи и проверки на място в обекта на концесия за периода от сключване на Концесионния договор до момента на проверката.

Концесионерът е платил всички концесионни възнаграждения, ведно с дължимия данък добавена стойност, като концесионните възнаграждения за 2022 г., 2023 г. и 2024 г. са платени със забава. Допуснати са грешки при приемане на концесионните възнаграждения по Концесионния договор: Концедентът е изисквал плащане на законна лихва за забава на концесионните вноски, като грешно е изваждал данък върху добавената стойност и върху остатъкът е начислявал лихва, вместо лихви за забава върху пълното концесионно възнаграждение с ДДС; годишното концесионно възнаграждение не е актуализирано съгласно чл. 3.4.2. от Концесионния договор „Корекция на концесионното възнаграждение се извършва в тримесечен срок след края на всеки период от 2 години (или в тримесечен срок след период, в който ръста на цените е повече от 15%) с индекса на цените и инфлацията на Националния статистически институт през изминалия период, с оглед на очаквания по-бавен ръст на цените на основната произвеждана в обекта продукция спрямо цените на труда и другите основни елементи на производствените разходи.

За изпълнението на задълженията по Концесионния договор при подписване на договора, Концесионерът е внесъл банкова гаранция, която е налична по сметка на Концедента.

Концедентът не е изисквал изпълнение на социалната програма от страна на Концесионера.

Към момента на проверката, Концедентът не е извършвал произнасяне по изпълнението на инвестиционната програма за срока на концесията с разпределение на инвестициите по размер, вид, параметри, година и обосновка предоставена от Концесионера.

Обектът предмет на Концесионния договор е застрахован с период на застрахователно покритие от 01.02.2024 г. до 31.01.2025 г., като застраховката е сключена в полза на Концедента за „Пожар“, „Природни бедствия“, „Земетресение“ и „Вандалски прояви“, но не е бил застрахован в полза на Концедента за целия период на Концесионния Договор.

Концедентът не е извършвал одит на Концесионера.

Концедентът е подавал ежегодно данни, относно изпълнението на Концесионния договор към Националния концесионен регистър.

В резултат на извършената проверка, от страна на Агенцията към Концедента са направени следните препоръки:

1. Концедентът да предприеме действия за правилно изчисляване на концесионните възнаграждения по Концесионния договор - актуализиране на годишното концесионно възнаграждение в тримесечен срок след края на всеки период от 2 години (или в тримесечен срок след период, в който ръста на цените е повече от 15 %) с индекса на цените и инфлацията на Националния статистически институт през изминалия период и изчисляване на лихвите за забава върху пълното концесионно възнаграждение с данък върху добавената стойност (ДДС), както и за събиране на разликите между дължимите суми и платените суми по концесионното плащане.

2. Концедентът следва да спазва действащите Вътрешни правила за управление на концесиите в община Айтос, съгласно които да:

2.1. Извършва текущ контрол на изпълнението на задълженията на Концесионерите по Концесионните договори въз основа на:

- проверка и анализ на отчетните документи на Концесионерите за изпълнението на Концесионните договори;

- планирани проверки на място, извършени въз основа на предварително одобрен график;

- извънредни проверки на място.

2.2. За извършените проверки, длъжностните лица да съставят документи, които съдържат информация за резултатите от извършената проверка, включително констатации, изводи и заключения за изпълнение на задълженията на Концесионера, а при установяване на неизпълнения и нарушения и предложения за:

- мерки за отстраняване на констатираните неизпълнения на Концесионния договор;

- сезиране на компетентните органи - при констатирано неизпълнение на нормативни изисквания;

- налагане на санкции и неустойки, включително чрез усвояване на гаранции и удовлетворяване от обезпечения, когато има такива;

- предприемане на действия за прекратяване на Концесионния договор.

Следва да се прилагат и документите, въз основа на които са направени констатациите, изводите и заключенията, когато е приложимо, които да се съхраняват в досието на концесията.

3. Концедентът да извърши своевременно констатация относно изпълнение/неизпълнение на инвестиционната програма по етапи и видове дейности, съгласно Концесионния договор.

4. Обектът, предмет на концесията следва да бъде застрахован за всички застрахователни събития за оставащият срок на Концесионния договор без прекъсване за сметка на Концесионера и в полза на Концедента.

5. Концедентът следва да извършва одит на Концесионера съгласно Закон за концесиите и по реда предвиден в Наредбата за мониторинга, управлението и контрола на концесиите.

В изпълнение на чл. 42, ал. 3 от Закона за концесиите е изготвен Доклад, който с писмо изх. на АППК №92-00-22-191/15.10.2024 г. е връчен на Концедента и на Министерство на финансите.

II. Концесия за услуга на водоем - поземлен имот с кад. №000526, в местността „Хасаря“, област Хасково, община Хасково, с. Гарваново (Партида №О-001013 в Националния концесионен регистър).

Срок на Договора за концесия: 25 г. (от 01.10.2014 г. до 01.10.2039 г.).

Плановата проверка за извършване на независим външен контрол от Агенцията по изпълнението на договора обхваща периода от датата на влизане в сила на договор - 01.10.2014 г. до месец юни 2024 г. включително.

В изпълнение на законовите си правомощия, Агенцията, с писма до Концедента е изисквала всички документи относно концесията за целия период от сключване на Концесионния договор до момента на проверката.

По отношение на контрола по изпълнение на задълженията по Договора за концесия са извършени проверки на място при Концедента - община Хасково и в обекта на концесия. Получените документи и информация от извършените проверки на място са подробно описани в двустранно подписани Констативни протоколи между представители на Агенцията, Концедента и Концесионера.

В резултат на извършения анализ от Агенцията на предоставените документи и събраната допълнително информация е установено:

С Решение №595 от 28.03.2014 г. на Общински съвет – Хасково е открита процедура за предоставяне на концесия върху недвижим имот, публична общинска собственост – водоем, имот №000526, находящ се в землището на с. Гарваново, община Хасково, с площ 63,231 дка.

С Решение №676 от 25.07.2014 г. на Общински съвет – Хасково за Концесионер е определен „Фрии Дей“ ЕООД, гр. Хасково с Булстат – 126739857.

Договорът за концесия е сключен на 01.10.2014 г. между община Хасково, представлявана от кмета на община Хасково (Концедент) и „Фрии Дей“ ЕООД, гр. Хасково (Концесионер), на основание чл. 64, ал. 2 от Закона за концесиите (отм.) във връзка с Решение №676/25.07.2014 г. на Общински съвет Хасково и АОС 4756/05.02.2013 г.

От осъществената планова проверка за извършване на независим външен контрол и извършените констатации от Агенцията по изпълнението на договора за концесия са направени следните изводи:

Концесионният договор е сключен съобразно Решение №595 от 28.03.2014 г. на Общински съвет – Хасково относно открита процедура за предоставяне на концесия и Решение №676 от 25.07.2014 г. на Общински съвет – Хасково за определяне на концесионер. Клаузите в договора за предоставяне на концесия съответстват на посочените решения, с изключение на т. 5.8., 5.9., 5.10., 5.11., 5.12., 5.13., 5.20., 5.22. и 6.7., Раздел VI от Решение за откриване на процедура за предоставяне на концесия и на т. 11., 12., 13., 14., 15., 16., 17., 27 и 29., Раздел III б. А и т. 7 Раздел III б. Б от Решение за определяне на Концесионер.

Договорът за концесия се предоставя за срок от 25 години и влиза в сила на 01.10.2014 г.

Няма данни обектът предмет на концесията да е предаден с предавателно – приемателен протокол.

Към датата на проверката няма данни за извършено прехвърляне на права и задължения по Концесионния договор.

В община Хасково няма действащи Вътрешни правила за управление на концесиите.

Липсват документи, информация и писмени констатации, относно осъществения контрол по изпълнение на задълженията по Концесионния договор от сключването му от 2014 г. до 2019 г., включително и за приемане на изпълнението на задължението за инвестиционната програма и програмата за трудова заетост. След 2019 г. се изготвят Годишни отчети за изпълнение на концесионните договори с отразени констатации относно изпълнение на част от

задълженията по Концесионния договор, а за останалите няма писмени констатации.

Концесионерът е платил всички концесионни вноски, без да са актуализирани, съгласно чл. 11 от Концесионния договор. Концесионните вноски са платени със забава, за което Концедентът не е приложил съответните санкционни клаузи, разписани в Концесионния договор.

За изпълнението на задълженията по Концесионния договор, Концесионерът е внесъл, след срока по Концесионния договор, банкова гаранция, която е налична и към момента на извършване на проверката по сметка на Концедента.

Концедентът не е извършвал констатации относно изпълнение/неизпълнение на задължението за откриване на работни места.

Обектът, предмет на Концесионния договор, е застрахован с период на застрахователно покритие от 04.04.2018 г. до 01.06.2024 г., като застраховките са сключени в полза на Концедента (с изключение на сключената застраховка за периода от 18.04.2019 г. до 17.04.2020 г. в полза на община Минерални бани), но се наблюдава прекъсване в някои застрахователни периоди, не са изисквани платежни документи относно застрахователните премии. Концедентът няма информация за периода от 2014 г. до 2018 г. дали са сключвани застрахователни полици, няма данни за извършван контрол и констатации относно изпълнение на задължението за съответните периоди.

Концедентът не е извършвал одит на Концесионера.

Концедентът не е констатирал неизпълнение на задълженията, залегнали в Концесионния договор и не е налагал санкции на Концесионера.

Концедентът е подавал данни, относно изпълнението на Концесионния договор към Националния концесионен регистър от 2019 г.

В резултат на извършената проверка, от страна на Агенцията към Концедента са направени следните препоръки:

1. Концедентът следва да създаде Вътрешни правила за управление на концесиите в община Хасково, съгласно които да:

1.1. Бъде изготвена система от правила и критерии за осъществяване на контрол, както и да изисква от Концесионера да представя ежегодно документи и информация, доказващи изпълнение/неизпълнение на всички задължения по Концесионния договор и да прави констатации по всяко едно от задълженията по Концесионния договор.

При представяне на отчетни или други документи, както и информация в писмен вид, свързани с изпълнение на условията и задълженията по Концесионния договор от Концесионера, същите да бъдат завеждани с входящ номер и дата в деловодната система на община Хасково, с цел проследимост и отчетност на изпълнението на задълженията по Концесионния договор. В случай, че документи са представяни при проверка на място, извършена от длъжностни лица, същите да бъдат подробно описани в констативен протокол, който също да бъде отразен в деловодната система на община Хасково.

Концедентът да създаде и поддържа архив от отчетни документи и информация, доказващи изпълнение/неизпълнение на всички задължения по Концесионния договор.

1.2. Концедентът да назначи комисия/екип за осъществяване на текущ контрол на изпълнението на задълженията на Концесионерите по концесионните договори въз основа на:

- проверка и анализ на отчетните документи на Концесионерите за изпълнението на концесионните договори;
- планирани проверки на място, извършени въз основа на предварително одобрен график;
- извънредни проверки на място;
- насрещен контрол от други органи и институции за точността на представяните данни

от страна на Концесионера, както и да изисква и проследява проверките на държавни контролни органи за дадените от тях предписания.

1.3. За извършените проверки длъжностните лица да съставят констативни протоколи/доклади, които съдържат информация за резултатите от извършената проверка, включително констатации, изводи и заключения за изпълнение на задълженията на Концесионера, а при установяване на неизпълнения и нарушения да дава и предложения за:

мерки за отстраняване на констатираните неизпълнения на Концесионния договор;
сезиране на компетентните органи - при констатирано неизпълнение на нормативни изисквания;

налагане на санкции и неустойки, включително чрез усвояване на гаранции и удовлетворяване от обезпечения, когато има такива;

предприемане на действия за прекратяване на Концесионния договор.

Следва да се прилагат и документите, въз основа на които са направени констатациите, изводите и заключенията, когато е приложимо.

1.4. При сключване на бъдещи концесионни договори да бъдат конкретизирани задълженията по отношение на срок, разпределение по години и съответни санкции при неизпълнение.

2. Да бъдат предприети действия от страна на Концедента за правилно изчисляване на концесионните възнаграждения по Концесионния договор - актуализиране на годишното концесионно възнаграждение в тримесечен срок след края на всяка година (или в тримесечен срок след период, в който ръста на цените е повече от 15 %) с индекса на цените и инфлацията на Националния статистически институт през изминалия период и предприемане на действия за събиране на разликите в дължимите суми.

3. Във връзка със забавените годишни концесионни вноски, Концедентът своевременно да констатира неизпълнение на задължението за плащане на концесионното възнаграждение и да прилага предвидените в Концесионния договор санкционни разпоредби, в това число и усвояване на гаранцията, представена от Концесионера.

4. Концедентът да изпраща уведомителни писма на Концесионера за дължимото концесионно възнаграждение за всеки отчетен период и в случай на забава на плащането на концесионната вноска, да даде срок за доброволно плащане на дължимата неустойка, в противен случай, следва вземането да се предяви по съдебен ред.

5. Обектът, предмет на концесията следва да бъде застрахован за всички застрахователни събития за оставащия срок на Концесионния договор без прекъсване за сметка на Концесионера и в полза на Концедента, като Концедентът изисква и платежни документи към сключените застрахователни полици.

6. Концедентът ежегодно да изисква нарочна декларация и/или друг документ, доказващ изпълнение/неизпълнение на задължението, свързано с предоставяне на права върху обекта на трети лица и с разпореждане и обременяване на концесията и свързаните с нея права.

7. Концедентът следва да извършва одит на Концесионера съгласно Закона за концесиите и по реда предвиден в Наредбата за мониторинга, управлението и контрола на концесиите. При необходимост Концедентът да разпише реда за извършване на одит на Концесионерите, в съответствие с действащата нормативна уредба във вътрешните правила за осъществяване на текущ контрол по концесионните договори.

8. Концедентът следва регулярно да следи и прилага приетите от Координационния съвет по концесиите Насоки за отстраняване на системни проблеми, свързани с изпълнението на концесионните договори, публикувани на интернет страницата на Националния концесионен регистър в Информационен раздел, с цел подобряване и прецизиране на извършвания контрол

и създаване на добри практики.

В изпълнение на чл. 42, ал. 3 от Закона за концесиите е изготвен Доклад, който с писмо, изх. на АППК №92-00-22-204/25.11.2024 г. е връчен на Концедента и на Министерство на финансите.

III. Концесия за услуга на сграда с предназначение „сграда за търговия“ – частна общинска собственост, с ид. № 04279.613.322.1, община Благоевград, населено място Благоевград (Партида № О-000889 в Националния концесионен регистър).

Срок на Договора за концесия: 33 години и 3 месеца (от 12.09.2011 г. до 12.12.2044 г.).

Плановата проверка за извършване на независим външен контрол от Агенцията по изпълнението на договора обхваща периода от датата на сключване на Концесионния договор – 12.09.2011 г. до датата на проверката – м. май 2024 г.

В изпълнение на законовите си правомощия, Агенцията, с писма до Концедента е изисквала всички документи относно концесията за целия период от сключване на Концесионния договор до момента на проверката.

По отношение на контрола по изпълнение на задълженията по Договора за концесия са извършени проверки на място при Концедента – община Благоевград и при Концесионера – „Ларго Мол“ ООД, гр. Благоевград. Получените документи и информация от извършените проверки на място са подробно описани в двустранно подписани Констативни протоколи между представители на Агенцията, Концедента и Концесионера.

В резултат на извършения анализ от Агенцията на предоставените документи и събраната допълнително информация е установено:

С Решение № 300 от 27.11.2008 г. на Общински съвет - Благоевград е открита процедура за предоставяне на концесия с предмет: експлоатация, реконструкция, разширяване, извършване на строително-монтажни работи, рехабилитация и ремонт, осъществяване на търговски и други стопански дейности в обект: сграда с предназначение „сграда за търговия“ – частна общинска собственост, с ид. № 04279.613.322.1, община Благоевград, населено място Благоевград.

С Решение на Общински съвет - Благоевград № 196 от 28.07.2011 г. е определен за Концесионер на обект: „Сграда с предназначение „сграда за търговия“ – частна общинска собственост, с ид. № 04279.613.322.1 по КК на Благоевград с адрес ул. „Тодор Александров“ 2, която сграда представлява ГУМ“, класирания на първо място участник „Макиз“ ООД, гр. Благоевград.

Договорът за предоставяне на концесия за услуга на сграда с предназначение „сграда за търговия“ – частна общинска собственост, с ид. №04279.613.322.1, община Благоевград, населено място Благоевград е сключен на 12.09.2011 г. между община Благоевград, преставлявана от Кмета на община Благоевград и Директора на дирекция „ФСД и УС“ (Концедент) и „Макиз“ ООД, гр. Благоевград (Концесионер).

На 04.09.2017 г. в Търговския регистър е вписана промяна на наименованието на дружеството на Концесионера от „Макиз“ ООД, гр. Благоевград на „Ларго Мол“ ООД, гр. Благоевград.

На 30.04.2014 г. е сключено допълнително споразумение към Концесионния договор с изх. № 98-00-162 (1), с което се изменя и допълва чл. 50 от Концесионния договор относно годишното концесионно плащане.

На 21.04.2023 г. е сключено допълнително споразумение към Концесионния договор с изх. № 98-00-146/24.04.2023 г., с което се удължава срока на Концесионния договор с 8 години и 3 месеца, считано от 12.09.2036 г. и се поемат допълнителни инвестиции за срока на

удължаване на Концесионния договор в размер на 2 007 688,83 лв. с ДДС.

От осъществената планова проверка за извършване на независим външен контрол и извършените констатации от Агенцията по изпълнението на договора за концесия и допълнителните споразумения към него са направени следните изводи:

Концесионният договор е сключен при условията на Решение № 300 от 27.11.2008 г. на Общински съвет - Благоевград за откриване на процедура за предоставяне на концесия с предмет: експлоатация, реконструкция, разширяване, извършване на строително-монтажни работи, рехабилитация и ремонт, осъществяване на търговски и други стопански дейности в обект: сграда с предназначение „сграда за търговия“ – частна общинска собственост, с ид. № 04279.613.322.1, община Благоевград, населено място Благоевград и Решение на Общински съвет - Благоевград № 196 от 28.07.2011 г. за определяне на Концесионер на обект: „Сграда с предназначение „сграда за търговия“ – частна общинска собственост, с ид. № 04279.613.322.1 по КК на Благоевград с адрес ул. „Тодор Александров“ 2, която сграда представлява Градски универсален магазин“.

Клаузите в Концесионния договор съответстват на посочените по-горе решения на Общинския съвет, с изключение на чл. 19, ал. 1 и чл. 29, ал. 1 от Концесионния договор.

Контролът по концесионните договори в община Благоевград се осъществява от Комисия за следприватизационен и следконцесионен контрол, която съгласно утвърдения от Общинския съвет правилник контролира плащанията на годишното концесионно възнаграждение и извършва проверки за извършените инвестиции по концесионните договори. Не се осъществява контрол по останалите задължения, поети от Концесионера по сключения Концесионен договор. Не са извършвани проверки на място в обекта на концесия. Не са разработени правила и процедури за осъществяване на текущия контрол по концесионните договори.

По отношение на концесионното плащане Концедентът не спазва клаузите на Концесионния договор, както по отношение на датата на падеж на концесионните вноски, така и по отношение на размера на наложените санкции при забавено плащане на концесионните вноски и задължението за актуализация след 12.09.2018 г. на годишното концесионно плащане с индекса на инфлация.

По отношение на изпълнението на инвестиционната програма по Концесионния договор, Концесионерът е отчел изпълнението на първите два етапа – за първата година и шест месеца и до шестата година, като изпълнението е прието от Концедента, но представените в АППК документи от досието по Концесионния договор не са достатъчни за удостоверяване на изпълнението на задължението в договорените размери и срокове.

Не се осъществява контрол по всички поети от Концесионера задължения по Концесионния договор и изпълнение на условията на концесията.

Не е извършван одит на Концесионера.

Подавани са данни, относно изпълнението на Концесионния договор към Националния Концесионен регистър.

В резултат на извършената проверка, от страна на Агенцията към Концедента са направени следните препоръки:

1. Община Благоевград да предприеме действия за създаване на организация и ред за разширяване на обхвата и повишаване на ефективността на контрола по концесионните договори, като се ползват публикуваните на интернет страницата на Националния концесионен регистър Насоки за отстраняване на системни проблеми, свързани с изпълнението на концесионните договори, приети от Координационния съвет по концесиите.

2. Концедентът да направи проверка на извършените плащания на концесионното възнаграждение по Концесионния договор, като приложи стриктно клаузите относно сроковете за плащане на концесионните вноски (до 15-то число на месеца, следващ съответното тримесечие) и санкциите съгласно чл. 54 и чл. 58 при забавено плащане на вноските, както и да ги прилага при следващите плащания. При прилагане на санкционните клаузи да се взема предвид размера на вноската с включен ДДС.

3. Концедентът да предприеме действия за прилагане на чл. 50, ал. 4 от Концесионния договор за актуализация на размера на годишното концесионно плащане с индекса на инфлация, след обявяването му от НСИ.

4. Концедентът да осъществява по-ефективен контрол на изпълнението на инвестиционната програма по Концесионния договор, като изисква ежегодно от Концесионера, в съответствие с чл. 19, подробен годишен отчет за изпълнените инвестиции през предходната година, придружен с документи, удостоверяващи изпълнението – протоколи, фактури, платежни документи, както и да извършва проверки на място на отчетените инвестиции. Да се осъществява контрол на изпълнението на инвестиционната програма както по размер, така и в договорените срокове.

5. Концедентът да осъществява контрол на всички задължения по Концесионния договор, като:

- за задължението да не се прехвърлят на трети лица правата и задълженията по Концесионния договор и да не се обременява обекта на концесия с тежести, изисква ежегодно изрична декларация от Концесионера;

- прави справки в официалната интернет страница на Търговския регистър към Агенцията по вписванията и проверява за настъпили промени в търговската регистрация на концесионера. При констатиране на нарушения на чл. 21 от Концесионния договор да налага предвидените санкции;

- изисква от Концесионера да представя План за развитие и осъществяване на дейността в обект „Ларго Мол“ с конкретни мерки и срокове;

- следи за сроковете на застрахователните полици и своевременно им представяне от страна на Концесионера; изисква платежни документи за направените вноски по застрахователната премия (когато заплащането е на вноски) и проверява застрахователната сума, за да не се допусне подзастраховане на обекта на концесия;

- изиска от Концесионера представянето на банкова гаранция за нереализирания размер на инвестициите за срока на концесията, съгласно изискването на чл. 52, ал. 3 от Концесионния договор;

- предприеме действия за изпълнение на задължението по чл. 29 от Концесионния договор за откриване на специална банкова сметка за обезпечаване изпълнението на задължението за годишно концесионно плащане;

- предприеме действия за изпълнение на задълженията за представяне на отчети от Концесионера съгласно клаузите на Концесионния договор.

При констатиране на неизпълнение на задълженията, да се прилагат предвидените в Концесионния договор санкции.

6. Концедентът следва да извършва одит на Концесионера съгласно Закона за концесиите и по реда предвиден в Наредбата за мониторинга, управлението и контрола на концесиите. При необходимост Концедентът да разпише реда за извършване на одит на концесионерите, в съответствие с действащата нормативна уредба, във Вътрешните правила за осъществяване на текущ контрол по концесионните договори.

В изпълнение на чл. 42, ал. 3 от Закона за концесиите е изготвен Доклад, който с писмо изх. на АППК №92-00-22-203/22.11.2024 г. е връчен на Концедента и на Министерство на финансите.

IV. Концесия за услуга на язовир „Кавашка бара“, с. Горан община Ловеч, област Ловеч, община Ловеч, населено място с. Горан (Партида №О-000870 в Националния концесионен регистър).

Срок на Договора за концесия: 25 г. (от 21.06.2011 г. до 21.06.2036 г.).

Плановата проверка за извършване на независим външен контрол от Агенцията по изпълнението на договора обхваща периода от сключване на Концесионния договор, съвпадаща с датата на влизането му в сила - 21.06.2011 г. до месец април 2024 г.

В изпълнение на законовите си правомощия, Агенцията, с писма до Концедента е изисквала всички документи относно концесията за целия период от сключване на Концесионния договор до момента на проверката.

По отношение на контрола по изпълнение на задълженията по Договора за концесия са извършени проверки на място при Концедента - община Ловеч и в обекта на концесия язовир „Кавашка бара“, с. Горан, община Ловеч. Получените документи и информация от извършените проверки на място са подробно описани в двустранно подписани Констативни протоколи между представители на Агенцията, Концедента и Концесионера.

В резултат на извършения анализ от Агенцията на предоставените документи и събраната допълнително информация е установено:

С Решение №671 от 27.01.2011 г. на Общински съвет - Ловеч относно предоставяне на концесия за услуга с предмет: управление, ремонт и поддържане на язовирните стени и прилежащите към тях съоръжения в техническо изправно състояние, осъществяване на безопасната им експлоатация и извършването на дейностите аквакултури: риборазвъждане и отглеждане на риби и други водни организми, както и получената по съответните технологии продукция от тях върху язовири, публична - общинска собственост: а) язовир „Трапчища“- с. Брестово, АПОС №53117/10.01.2011 г.; б) язовир „Селището-2“ с. Владиня, АПОС №53116/10.01.2011 г.; в) язовир „Кавашка бара“ - с. Горан, АПОС №53118/10.01.2011 г.; г) язовир „До стопанския двор“ - с. Славяни, АПОС №53068/30.10.2010 г., се одобряват обосновките на посочените концесии и се откриват процедури за предоставянето им.

С Решение №736 от 28.04.2011 г. на Общински съвет - Ловеч за определяне на концесионер на язовир „Кавашка бара“ в землището на с. Горан, община Ловеч, актуван с АПОС №53118/10.01.2011 г., за Концесионер е определен ЕТ „Бекон-300-Румен Димов“, гр. Ловеч с ЕИК 110027235.

Договорът за концесия на язовир „Кавашка бара“, с. Горан, община Ловеч е сключен на 21.06.2011 г. на основание чл. 62 и следващите от Закона за концесиите (отм.), чл. 97 ал. 1 от Правилника за прилагане на Закона за концесиите (отм.), Решение №736/28.04.2011 г. на Общински съвет – Ловеч, между кмета на община Ловеч, представляващ Общински съвет - Ловеч в качеството му на орган по чл. 19 от Закона за концесиите и ЕТ „Бекон-300-Румен Димов“.

Към Концесионния договор има сключени 9 броя допълнителни споразумения, касаещи промяна в размера на концесионното плащане.

От осъществената планова проверка за извършване на независим външен контрол и извършените констатации от Агенцията по изпълнението на договора за концесия и допълнителните споразумения към него са направени следните изводи:

Концесионният договор е сключен съобразно Решение №671 от 27.01.2011 г. на

Общински съвет - Ловеч относно предоставяне на концесия и Решение №736 от 28.04.2011 г. на Общински съвет - Ловеч за определяне на концесионер. Клаузите в договора за предоставяне на концесия съответстват на посочените решения.

Концесията се предоставя за срок от 25 години.

Договорът влиза в сила от 21.06.2011 г., обектът на концесия е предаден от Концедента на Концесионера с приемо-предавателен протокол на 29.06.2011 г.

Към датата на проверката няма данни за извършено прехвърляне на права и задължения по договора.

Концедентът има утвърдени и действащи Вътрешни правила за провеждане на процедури по предоставяне на концесии и текущ контрол по изпълнение, изменение и прекратяване на концесионните договори. Същите не са актуални и изчерпателни по отношение на начина на отчитане на изпълнение/неизпълнение на задълженията по концесионните договори и следва да се разширят и актуализират, съгласно действащото законодателство.

Текущият контрол по изпълнението на сключения концесионен договор се осъществява съгласно действащите вътрешни правила за осъществяване на текущ контрол по концесионните договори; заповед на кмета на община Ловеч, с която е определено длъжностно лице за осъществяване на текущ контрол; утвърден график за извършване на планирани проверки на място на водни обекти, предоставени на концесия на територията на община Ловеч и разписаните в Концесионния договор условия. Концедентът е осъществявал контрол по изпълнението на условията и задълженията, залежали в Концесионния договор като е анализирал предоставените от Концесионера отчетни документи. Извършвал е проверки на място в обекта на концесия и е изготвял констативни протоколи, в които е отразявал само констатации по изпълнението на екологичната и инвестиционната програма на Концесионера. Ежегодно са изготвяни доклади/отчети относно изпълнението на задълженията в Концесионния договор, но в тях не са отразявани констатации по изпълнение/неизпълнение на всички задължения, залежали в договора. Годишните доклади/отчети са предоставяни за одобрение от Общински съвет - Ловеч.

Концесионерът е заплатил всички концесионни вноски съгласно Концесионния договор до 2023 г., ведно с дължимия данък добавена стойност. В съответствие с предвидената в договора клауза, при допуснато просрочие са събирани законни лихви за забава на съответната вноска. За някои отчетни периоди некоректно е определена падежната дата на вноската, което се е отразило незначително на изчисляването на размера на дължимата лихва за забавата за съответните периоди, но през последните години на контрол (от 2019 г. включително) това е коригирано. Първата концесионна вноска за 2024 г., дължима до 31.01.2024 г., не е заплатена към момента на извършване на проверката и не са предприети действия от страна на Концедента за събирането ѝ.

Концедентът ежегодно е извършвал актуализация на размера на годишното концесионно плащане с положителната стойност на индекса на инфлация за предходната година, съобразно клаузата на Договора, за което са изготвяни и подписвани Допълнителни споразумения към Концесионния договор.

Съгласно Концесионния договор, Концесионерът се е задължил да извърши инвестиционна програма, възлизаща на сума в общ размер на 4 650 лева без ДДС. Концесионерът е представял ежегодно доклади за изпълнение на инвестиционната програма, заедно със съответните разходооправдателни документи за извършените дейности. От страна на Концедента са правени констатации за всеки отчетен период относно текущото изпълнение/неизпълнение на предвидените инвестиции, но липсват констатации относно окончателно приетото изпълнение на инвестиционната програма, съгласно договора. Въпреки,

че е констатирал неизпълнения на дейности по инвестиционната програма през някои отчетни периоди, Концедентът не е начислявал дължимите неустойки, съгласно чл. 28 от Договора, в размер на 20% върху неизпълнената част от инвестиционната програма.

С Концесионния договор, Концесионерът се е задължил да изпълни мероприятията по екологичната програма на стойност общо 2 100 лв. без ДДС. Концедентът е осъществявал контрол по изпълнението им посредством предоставените от Концесионера отчетни документи и извършване на проверки на място в обекта на концесия. Констатации относно текущото изпълнение на екологичната програма са отразявани в констативните протоколи от проверки на място и ежегодните отчети/доклади по изпълнението на Концесионния договор, но липсва окончателна такава за цялостно изпълнение на задължението.

Концедентът не е изисквал отчетни документи относно изпълнение на задължението по социална програма и няма отразени констатации относно изпълнение/неизпълнение на задълженията, залежали в нея.

Обектът, предмет на Концесионния договор не е бил застрахован в полза на Концедента за целия период от сключване на договора за концесия до настоящия момент. Констатирано е неизпълнение на задължението през отчетните периоди от сключване на договора до момента на извършване на проверката. В договора не са предвидени санкции при неизпълнение на задължението.

Концесионерът е внесъл парична гаранция за изпълнение на инвестиционната програма, но същата не е в съответствие по размер и срок за всички отчетни периоди, съгласно клаузите на Договора. Концедентът не е предприемал действия за усвояване на внесената парична гаранция, въпреки констатираните неизпълнения на задълженията по инвестиционната програма през някои отчетни периоди, а е задържана като гаранция за изпълнение на инвестициите, предвидени през следващите отчетни периоди.

Концедентът не е извършвал одит на Концесионера.

В Концесионния договор няма разписани санкционни клаузи за неизпълнения на задълженията на Концесионера, дори и за основните такива, посочени в договора, освен клаузата за разваляне на договора, като условие за осъществяване на ефективен контрол.

Отчетните документи по изпълнение на Концесионния договор са предоставяни лично от Концесионера, без да са завеждани в деловодната система на общината с входящ номер и дата, което създава предпоставки за неефективност на контрола по изпълнението на условията и задълженията, залежали в него.

Концедентът е подавал ежегодно данни, относно изпълнението на Концесионния договор към Националния концесионен регистър.

В резултат на извършената проверка, от страна на Агенцията към Концедента са направени следните препоръки:

1. С цел ефективен контрол и съществуване на риск от корупционни практики, следва да се въведе екипен принцип на работа по отношение на контрола на концесионните договори.

2. Концедентът да разшири и актуализира Вътрешните правилата за осъществяване на контрол и начин на отчитане на изпълнението на всички задължения по концесионните договори, в това число задълженията по инвестиционните програми, социалните програми, опазването на околната среда и човешкото здраве и всички други поети с концесионните договори, като утвърди и регламентира изискуем набор от документи, съобразно спецификата на всички задължения.

3. Концедентът да изисква от Концесионера да представя документи и/или информация по изпълнението на всички задължения по Концесионния договор и да прави констатации относно изпълнение/неизпълнение на всяко задължение по договора, които да се документират

в констативни протоколи/отчети или документи, изготвяни от съответните длъжностни лица, в т. ч.: по отношение на социална програма, на застраховане на концесионния обект, на извършване на разпоредителни действия, на опазване на околната среда и други.

Да изисква и проследява проверките на други държавни контролни органи за дадените от тях предписания и при възможност за всяко задължение, Концедентът да изисква насрещна проверка от съответните компетентни органи. При задължения с договорени срокове, Концедентът следва да следи срокът за изпълнението им.

4. Представянето на отчетни документи и обменът на всякаква документация и информация между страните следва да се осъществява в писмен вид, като се завеждат с входящ номер и дата в деловодната система на община Ловеч, като основание за осъществяване на ефективен контрол и пълна прозрачност.

5. При забавено или частично плащане от страна на Концесионера, Концедентът следва писмено да предявява съответната забавена вноска, ведно с дължимата лихва за забава.

6. Обектът, предмет на концесията следва да бъде застрахован за застрахователните събития и сума, залегнали като условие в договора, за целия период на Концесионния договор без прекъсване, за сметка на Концесионера и в полза на Концедента. Концедентът да изисква документи за изпълнение на задължението.

7. Концедентът следва да извършва одит на Концесионера съгласно Закон за концесиите и по реда предвиден в Наредбата за мониторинга, управлението и контрола на концесиите.

8. Концедентът да изисква от Концесионера да поддържа определените парични гаранции в размер и срок, съгласно клаузите на Концесионния договор. Паричните гаранции следва да бъдат освобождавани след констатиране на изпълнение на задължението, обезпечено с тях или след предявяване и заплащане на наложените санкции при констатирано неизпълнение.

9. В договорите за концесия да бъдат включени клаузи за санкционни разпоредби за неизпълнение на всички задължения или поне на основните, посочени в договора, а не само за неизпълнение на задълженията по инвестиционната и екологичната програма като условие за адекватен и ефективен контрол по Договора. При констатиране на неизпълнение на някое от задълженията, своевременно да се прилагат предвидените в Договора санкционни клаузи.

10. Концедентът следва регулярно да следи и прилага приетите от Координационния съвет по концесиите Насоки за отстраняване на системни проблеми, свързани с изпълнението на концесионните договори, публикувани на интернет страницата на Националния концесионен регистър в Информационен раздел, с цел подобряване и прецизиране на извършвания контрол и създаване на добри практики.

В изпълнение на чл. 42, ал. 3 от Закона за концесиите е изготвен Доклад, който с писмо изх. на АППК №92-00-22-170/02.07.2024 г. е връчен на Концедента и на Министерство на финансите.

Във връзка с гореизложеното, Агенцията извърши анализ на констатациите и препоръките по проверените концесионни договори и установи:

При повечето договори са констатирани пропуски и/или неточности при определяне на размера на годишните концесионни вноски – не се извършва актуализация на концесионните вноски, в съответствие с клаузите предвидени в договорите. Наблюдават се и пропуски при осъществявания контрол за своевременното и точно събиране на концесионните плащания и лихви за забава – не се спазват сроковете за плащане на концесионните вноски, не се прилагат предвидените в договорите санкционни клаузи при забава на вноските и се изчисляват лихви за забава върху концесионните вноски без включен данък добавена стойност (ДДС).

Установи се също, че при повечето от проверените концесионни договори се наблюдават пропуски по отношение на Вътрешните правила за управление на концесиите, разработени от Концедентите – при един от Концедентите няма разработени Вътрешни правила, при други Вътрешните правила не осигуряват осъществяването на ефективен контрол на концесионните договори, в т. ч. да се изготви система от правила и критерии за осъществяване на контрол, както и да се изисква от Концесионерите да представят ежегодно документи и информация, доказващи изпълнение/неизпълнение на всички задължения по концесионните договори и въз основа на тях да се правят констатации по всяко едно от задълженията по концесионните договори. В един случай се наблюдава неизпълнение на утвърдените от Концедента Вътрешни правила за управление на концесиите.

Прави впечатление, че Концедентите не са извършвали одит на Концесионерите, съгласно Закона за концесиите и Наредбата за мониторинга, управлението и контрола на концесиите, въпреки, че повечето от проверените от АППК договори са сключени в периода 2006 г. – 2017 г., когато съгласно чл. 67в от действащия в този период Закон за концесиите (отм., ДВ, бр. 96 от 01.12.2017 г.) е регламентирано извършването на одит на концесионерите. Прави изключение само договора за концесия за минерална вода от находище „Михалково“, който е сключен през 1999 г. на основание Закона за концесиите (отм., ДВ, бр. 36/2006 г.). В същия закон, макар да не се съдържа уредба за одит на концесионера, се съдържат разпоредби за контрол по изпълнението на задълженията на страните по договора, за финансиране на контрола на концесиите, както и за включване на органа, сключил договора за концесия, както и контролиращия орган в Националния концесионен регистър.

Съгласно чл. 25, ал. 2 от сега действащия Закон за концесиите, концесиите за добив на минерална вода се предоставят и изпълняват при условията и по реда на Закона за водите (ЗВ).

Съгласно чл. 47, ал. 1, предл. 3 от ЗВ, за неуредените въпроси, свързани със стратегическото развитие и планиране на концесиите за добив на минерална вода, мониторинга, управлението и контрола, финансирането на дейността и Националния концесионен регистър, се прилага ЗК. Действащият ЗВ, и към момента на обнародването, и към настоящия момент, не съдържа разпоредби относно одитиране на концесионера по смисъла, въведен с текстовете на ЗК и подзаконовите актове по прилагането му.

Предвид препращащата разпоредба на чл. 47, ал. 1, предл. 3 от ЗВ, за неуреден въпрос, какъвто е и одитът на концесионера, сключил договора за предоставяне на концесия за минерална вода от находище „Михалково“, следва да се приложи уредбата, предвидена в раздел IV от Наредбата за мониторинга, управлението и контрола на концесиите, във връзка с чл. 131 и сл. от ЗК.

Такъв подход би могъл да намери основание в разпоредбата на чл. 46, ал. 2 от Закона за нормативните актове, въвеждащ принципа на правоприлагането по аналогия, съгласно която, при непълнота на нормативния акт, за неуредените от него случаи се прилагат разпоредбите, които се отнасят до подобни случаи, ако това отговаря на целта на акта. Ако такива разпоредби липсват, отношенията се уреждат съобразно основните начала на правото на Република България.

Известно е, че необходимостта от приемане на актуалния ЗК е обусловена, както от задължението за Република България да транспонира в националното законодателство изискванията на Директива 2014/23/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 февруари 2014 г. за възлагане на договори за концесия, така и с цел ефективно използване на института на концесията за предоставяне и управление на услуги от обществен интерес чрез обекта на концесията.

Предоставянето на концесия, уредено съгласно сега действащия ЗК, изцяло повлияно от изискванията на правото на ЕС, включва дългосрочни и комплексни технически и финансови договорености, с продължителен срок на изпълнение, което предполага неминуемо възникването на ситуации, които налагат изменение на договорите.

Във връзка с горното и предвид естеството, предмета и срока на действие на концесионните договори за находища с минерална вода, сключени при отменения ЗК, следва по аналогия да се подходи към тяхното привеждане в съответствие със сега действащата уредба на концесиите, чрез съответните правно-технически средства и механизми.

Горният подход следва да бъде приложен, като се отчетат променените обществени условия, както и новата философия на ЗК за разширяване на възможностите за използване на концесията като форма на публично-частно партньорство за създаване на публични ресурси, блага и услуги при високо качество и ползи както за публичния и за частния сектор, така и за обществото като цяло.

При извършените проверки през 2024 г. се наблюдават съществени пропуски в контрола по изпълнението на задълженията, залегнали в концесионните договори, въпреки че препоръки за отстраняване на аналогични пропуски са публикувани в Информационния раздел на Националния концесионен регистър, в приетите от Координационния съвет по концесиите Насоки за отстраняване на системни проблеми, свързани с изпълнението на концесионните договори.

Въз основа на анализ на резултатите от извършения от АППК независим външен контрол на изпълнението на петте концесионни договора, определени в одобрения от Министерски съвет план за работа през 2024 г., Агенцията счита, че са налице следните системни проблеми, свързани с изпълнението на концесионните договори:

1. Концедентите имат пропуски по отношение на изплащане в пълен размер и в срок на годишните концесионни плащания, както и не извършват коректно актуализация на размера на дължимите вноски съгласно предвидените в договорите клаузи. При забавени плащания на концесионните възнаграждения не се налагат или неправилно се прилагат предвидените в договорите санкции.

2. Концедентите не са разработили Вътрешните правила за управление на концесиите, които да осигурят осъществяването на ефективен контрол на изпълнението на концесионните договори, които да регламентират организацията и реда за осъществяване на текущ контрол на изпълнението на всички задължения по концесионните договори.

3. Концедентите не извършват одит на Концесионерите съгласно Закона за концесиите и по реда предвиден в Наредбата за мониторинга, управлението и контрола на концесиите. При необходимост Концедентите да разпишат реда за извършване на одит на Концесионерите във Вътрешните правила за управление на концесиите, в съответствие с действащата нормативна уредба.

Въз основа на извършения анализ се установи, че част от посочените по-горе системни проблеми, свързани с изпълнението на концесионните договори, констатирани при извършения от Агенцията независим външен контрол през 2024 г., се наблюдават и при проверките, осъществени от Агенцията за периода от 2019 г. до 2023 г. В Обобщените информации, изготвени съгласно чл. 42, ал. 4 от Закона за концесиите са разгледани и анализирани системните проблеми от извършените проверки до 2023 г. и са предложени

насоки за отстраняването им. На заседания на Координационния съвет по концесиите, проведени съответно на 16.11.2020 г., на 08.04.2021 г. и на 07.09.2023 г. са приети предложените от страна на Агенцията насоки, които са публикувани в Информационния раздел на Националния концесионен регистър.

В тази връзка, приетите от Координационния съвет по концесиите до момента Насоки за отстраняване на системни проблеми, свързани с изпълнението на концесионните договори, са приложими и за отстраняване на част от установените през 2024 г. системни проблеми, посочени по-горе в т. 1 и т. 2.

Агенцията за публичните предприятия и контрол предлага на Координационния съвет, на основание чл. 38, ал. 1, т. 3 във връзка с чл. 42, ал. 4 от ЗК, да прецени необходимостта да допълни приетите насоки за отстраняване на системни проблеми, като обсъди приемането на следната насока: Концедентите да извършват одит на Концесионерите съгласно Закона за концесиите и по реда предвиден в Наредбата за мониторинга, управлението и контрола на концесиите. При необходимост Концедентите да разпишат реда за извършване на одит на Концесионерите във Вътрешните правила за управление на концесиите, в съответствие с действащата нормативна уредба.

}

С уважение, /п/

Петя Александрова
Изпълнителен директор на АПК